

**LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS
VETERINARIJOS AKADEMIJA
GYVŪNŲ MOKSLŲ FAKULTETAS
GYVŪNŲ AUGINIMO TECHNOLOGIJŲ INSTITUTAS**

Patvirtinta
LSMU Senato nutarimu Nr. 119-08
2019 m. gegužės 23 d.

**GYVŪNŲ TERAPIJA – AUGINTINIO SOCIALIZAVIMAS, VEDLIO
PARENGIMAS, TERAPIJOS VAIDMUO FIZINĖJE IR PSICHOSOCIALINĖJE
REABILITACIJOJE**

DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO PROGRAMA

Dalyko programos koordinatorius –

LSMU VA GMF Gyvūnų auginimo technologijų instituto vadovė, vyriausioji mokslo darbuotoja dr.
Elena Bartkienė

Padaliniai dalyvaujantys dalyko programoje:

LSMU VA GMF Gyvūnų auginimo technologijų instituto vadovė, vyriausioji mokslo darbuotoja dr.
Elena Bartkienė

LSMU MA Neuromokslų instituto direktorius, prof. habil. dr. Arimantas Tamašauskas

LSMU MA Sporto medicinos klinikos vadovas, prof. dr. Rimtautas Gudas

LSMU Gyvulininkystės instituto direktorė dr. Violeta Juškienė

Kaunas, 2019

Dalyko programos duomenys

Mokslų sritis	Žemės ūkio mokslai A 000
Mokslo kryptis, šaka (kodas)	Gyvūnų mokslai (A 003)
Dalyko pavadinimas	Gyvūnų terapija – augintinio socializavimas, vedlio parengimas, terapijos vaidmuo fizinėje ir psichosocialinėje rehabilitacijoje
Programos apimtis	160 val. (6 ECTS kreditai)
Paskaitos	20
Seminarai	40
Savarankiškas darbas	100

Dalyko programos rengimo grupė

Eil. Nr.	Pareigos, vardas pavardė	Pareigos	Telefonas (darbo)	Elektroninio pašto adresas
1.	Vyriausioji mokslo darbuotoja dr. Elena Bartkienė	LSMU GMF Gyvūnų auginimo technologijų instituto vadovė, vyriausioji mokslo darbuotoja	363505	elena.bartkiene@ismuni.lt
2.	Doc. dr. Vesta Steiblienė	LSMU MA Psichiatrijos klinika, docentė; LSMU MA Neuromokslų institutas, direktoriaus pavaduotoja klinikai, vyresnioji mokslo darbuotoja	8(460)30011 868739116	vesta.steibliene@ismuni.lt
3.	Prof. habil.dr. Alfonsas Vainoras	LSMU MA Sporto medicinos klinikos profesorius	8 687 92521	alfonsas.vainoras@ismuni.lt
4.	Dr. Rūta Šveistienė	LSMU Gyvulininkystės institutas, mokslo darbuotoja	8 422 65383 8 612 14095	ruta.sveistiene@ismuni.lt

Dalyko programos aprašas

1. Dalyko programos poreikis

Dalyko „Gyvūnų terapija – augintinio socializavimas, vedlio parengimas, terapijos vaidmuo fizinėje ir psichosocialinėje reabilitacijoje“ poreikis grindžiamas augančiu gyvūnų pagalbinės terapijos populiarumu pasauliniu mastu. Senėjant populiacijai, ši tendencija juntama ne tik Lietuvoje, bet ir visame pasaulyje. Šio dalyko poreikis ir esmė aiškinama identifikuojant tris pagrindines gyvūnų mokslų kryptis: (I) mokslas apie augintinio socializavimą; (II) vedlio parengimas; (III) terapijos vaidmuo fizinėje ir psichosocialinėje reabilitacijoje. Siekiant pilnaverčio ir kokybiško gyvenimo, visuomenės poreikis jaustis sveikiems ir darbingeriems iš dalies gali būti užtikrinamas intensyviau integruojant gyvūnus į žmonių psichologinės ir fizinės reabilitacijos procesą. Gyvūnų terapijos vaidmuo fizinėje ir psichosocialinėje reabilitacijoje tyrinėjamas pasauliniu mastu, moksliniai darbai apima ne tik fundamentinius tyrimus, bet ir skaitmenines technologijas, įgalinančias patikimiau įvertinti tiek pacientų, tiek ir su jais dirbančių gyvūnų elgesio pokyčius. Tai perspektyvi sritis, kurios plėtojimas Lietuvoje suteiktų jauniems mokslininkams (doktorantams) galimybę susipažinti su šios srities pažanga bei kompleksiskumu, suteiktų žinių apie tai, kas jau įrodyta pasauliniu mastu ir aktyviai tyrinėjama moksliniuose darbuose.

2. Dalyko programos tikslas

Pagilinti žinias apie moksliniais įrodymais grindžiamas įvairių gyvūnų ir jų savybių pritaikymo sveikatingumui galimybes bei šio proceso vyksmo valdymą, lavinti gebėjimus analizuoti ir kritiškai vertinti tyrimų bei studijų duomenis šiose problematinėse srityse:

- (I) augintinio socializavimo srityje;
- (II) vedlio parengimo srityje;
- (III) gyvūnų poveikio kasdieniam asmens funkcionavimui srityje;
- (IV) gyvūnų terapijos vaidmens fizinėje ir psichosocialinėje reabilitacijoje srityje.

3. Baigė studijų programą, doktorantai įgis šias kompetencijas:

- (I) mokės taikyti vertinti gyvūnų tinkamumą papildomajai terapijai naujais nekontaktiniais metodais;
- (II) mokės taikyti veiksmus augintinio socializavimui;
- (III) mokės parengti – apmokyti augintinio vedlį papildomajai terapijai vykdyti;
- (IV) mokės vertinti gyvūnų sukiamą poveikį emociniam kognityviniam, socialiniam ir fiziniam asmenų funkcionavimui;
- (V) mokės taikyti gyvūnų terapiją fizinės ir psichosocialinės reabilitacijos procese.

4. Dalyko programos sandara, turinys ir studijų metodai

Programos turinys:

Paskaitos	20 val.
Seminarai	40 val.
Savarankiškas darbas	100 val.

5. Įvertinimas

Suminis balas: 100% balo sudaro: 50 proc. referato, pasirinkta poteme, raštiškas pateikimas + 50 proc. referato pristatymas, demonstruojant gilinančias žinias ir mokėjimą diskutuoti pasirinkta tema.

TEORINĖ DALIS

Paskaitų tematikos

Eil. Nr.	Paskaitos pavadinimas	Trukmė (val.)	Dėstytojas
1.	IT žmonių ir gyvūnų emociniam atsakui įvertinti. Augintinio – Vedlio – Paciento ryšys. Pagalbinės gyvūnų terapijos mokslinis pagrindimas.	5	Vyriausioji mokslo darbuotoja dr. Elena Bartkienė
2.	Gyvūnų poveikis asmens funkcionavimui ir gyvūnų terapijos vieta fizinėje ir psichosocialinėje reabilitacijoje	5	Doc. Dr. Vesta Steiblienė
3.	Žmogaus – Gyvūno – Žemės sąsajų kompleksiskumas	5	Prof. habil. dr. Alfonsas Vainoras
4.	Gyvūnų (žirgų) atrankos principai, didinant žmonių fizinį aktyvumą ar dalyvaujant sveikatinimo programose.	5	Mokslo darbuotoja dr. Rūta Šveistienė
Viso (val.)		20	

Seminarų tematikos

Eil. nr.	Seminaro temos pavadinimas	Trukmė (val.)	Dėstytojas
1.	Sąsajų tarp skaitmeninėmis technologijomis įvertintų augintinio – vedlio – paciento duomenų analizavimas ir interpretavimas. Augintinio – vedlio – paciento darbo organizavimas, terapiniai seansai.	10	Vyriausioji mokslo darbuotoja dr. Elena Bartkienė
2.	Gyvūnai ir kasdienis kognityvinis, socialinis ir fizinis asmens funkcionavimas, gyvūnų terapijos tikslai.	10	Doc. Dr. Vesta Steiblienė
3.	Kompleksiškumo samprata gyvūnų ir žmonių sąsajose.	10	Prof. Alfonsas Vainoras
4.	Skirtingų gyvūnų ir jų savybių pritaikymo sveikatinimui galimybės.	10	Mokslo darbuotoja dr. Rūta Šveistienė
Viso (val.)		40	

SAVARANKIŠKO DARBO TEMATIKOS

1. Skaitmeninės technologijos, taikomos žmonių ir gyvūnų elgesio vertinimui. Skaitmeninėmis technologijomis įvertintų žmonių ir gyvūnų elgesio ypatumų duomenų analizavimas ir interpretavimas.
2. Klausimynai skirti emocinės ir fizinės gerovės vertinimui santykiyje su pagalbine gyvūnų terapija.
3. IT žmonių ir gyvūnų emociniam atsakui įvertinti.
4. Augintinio – Vedlio – Paciento ryšys.
5. Pagalbinės augintinių terapijos mokslinis pagrindimas.

6. Gyvūnų poveikis asmens funkcionavimui ir gyvūnų terapijos vieta fizinėje ir psichosocialinėje reabilitacijoje.
7. Žmogaus – Gyvūno – Žemės sąsajų kompleksiskumas.
8. Gyvūnų (žirgų) atrankos principai, didinant žmonių fizinį aktyvumą ar dalyvaujant sveikatinimo programose.

REKOMENDUOJAMA LITERATŪRA

1. Bert F., Gualano M. R., Camussi E., Pieve G., Voglino G., Siliquini R. 2016. Animal assisted intervention: A systematic review of benefits and risks. *European Journal of Integrative Medicine*. Volume 8, Issue 5, Pages 695–706.
2. Fine A. H. 2010. *Handbook on Animal- assisted Therapy, Third Edition: Theoretical Foundations and Guidelines for Practice*. Academic Press.
3. Innovative solutions for behavioral research. <https://www.noldus.com/>
4. Kruger K. A., Serpell J. A. 2010. Animal-assisted interventions in mental health. *Handbook on Animal-Assisted Therapy*. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-381453-1.10003-0>
5. Lincoln J. 2010. *Exercises for Therapeutic Riding*. Ralson Store Publishing.
6. Marr C. A., French L., Thompson D., Drum L., Greening G., Mormon J., Henderson I., Hughes C. W. 2000. Animal-Assisted Therapy in Psychiatric Rehabilitation. *Anthrozoös*. Volume 13, Issue 1, Pages 43–47.
7. Crossman M. K., Kazdin A. E. 2018. Perceptions of animal-assisted interventions: The influence of attitudes toward companion animals. *Journal of Clinical Psychology*. Volume 74 (4), Pages 566-578. <https://doi.org/10.1002/jclp.22548>
8. Beth Fields, Jason Bruemmer, Gene Gloeckner, Wendy Wood. Influence of an Equine-Assisted Activities Program on Dementia-Specific Quality of Life. *American Journal of Alzheimer's Disease & Other Dementias*. 2018, Vol. 33(5), Pages 309-317.
9. Amy McCullough, Ashleigh Ruehrdanz, Molly A. Jenkins, Mary Jo Gilmer, Janice Olson, Anjali Pawar, Leslie Holley, Shirley Sierra-Rivera, Deborah E. Linder, Danielle Pichette, Neil J. Grossman, Cynthia Hellman, Noémi A. Guérin, Marguerite E. O'Haire. Measuring the Effects of an Animal-Assisted Intervention for Pediatric Oncology Patients and Their Parents: A Multisite Randomized Controlled Trial. *Journal of Pediatric Oncology Nursing* 2018, Vol. 35(3), Pages 159–177.
10. Yakimicki, M. L., Edwards, N. E., Richards, E., & Beck, A. M. Animal-Assisted Intervention and Dementia: A Systematic Review. *Clinical Nursing Research*. 2019, 28(1), Pages 9-29. <https://doi.org/10.1177/1054773818756987>
11. Muldoon, J. C., Williams, J. M., Lawrence, A., & Currie, C. (2019). The Nature and Psychological Impact of Child/Adolescent Attachment to Dogs Compared with Other Companion Animals, *Society & Animals*, 27(1), 55-74. doi: <https://doi.org/10.1163/15685306-12341579>.
12. Schaefer K. D. Chapter 12 - How Connections With Companion Animals Impact Relationships With Self and Intimate Others. *Clinician's Guide to Treating Companion Animal Issues Addressing Human-Animal Interaction*. 2019, Pages 193-222. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-812962-3.00012-5>.
13. Smith Y. Chapter 25 - Pets and Human Diversity: Toward Culturally Competent, Culturally Humble Psychotherapy. *Clinician's Guide to Treating Companion Animal Issues Addressing Human-Animal Interaction*. 2019, Pages 477-496. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-812962-3.00025-3>
14. By Stumbo, Scott P., Yarbrough, Bobbi Jo H. (O'Haire & Rodriguez). Preliminary evidence is promising, but challenges remain in providing service dogs to veterans: Commentary on preliminary efficacy of service dogs as a complementary treatment for posttraumatic stress disorder in military members and veterans. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 2019, Vol 87(1), Pages 118-121.
15. Lincoln, J. *Exercises for Therapeutic Riding*. Ralson Store Publishing, 2010

16. Aubrey H. Fine. Handbook on Animal- assisted Therapy, Third Edition: Theoretical Foundations and Guidelines for Practice. 3 edition, Academic Press, 2010.

PAPILDOMA LITERATŪRA

Moksliniai straipsniai dalyko tematikomis *Clarivate Analytics* duomenų bazėse cituojamuose žurnaluose.

REFERATŲ (išplėstinės)TEMOS

1. Skaitmeninės technologijos, taikomos žmonių ir gyvūnų elgesio vertinimui. Skaitmeninėmis technologijomis įvertintų žmonių ir gyvūnų elgesio ypatumų duomenų analizavimas ir interpretavimas. Metodikų privalumai ir trūkumai.
2. Pagrindiniai gyvūnų terapijos poveikiai asmens funkcionavimui.
3. Gyvūnų terapijos vaidmuo fizinėje rehabilitacijoje.
4. Gyvūnų terapijos vaidmuo psichosocialinėje rehabilitacijoje.
5. Žmogaus – Gyvūno – Žemės sąsajų kompleksiskumas.